

KLASSISK FREDAG

Ståle Wikshåland
swi@dagbladet.no

Store formater

CD: I morgen kveld kommer Gustavo Dudamel til Oslo for å dirigere Oslo-Filharmonien i Tsjajkovskij, Mozart og Karin Rehnqvist. Slik får Oslos publikum sin første anledning til å oppleve Dudamel *live*, en av de raskest stigende dirigent-karrierene på verdensbasis de siste åra.

DEN BEGYNTE I VENEZUELA, med utnevnelsen til sjefdirigent for det som den gang het Simón Bolívar Youth Orchestra i 1999, og har foreløpig toppet seg med utnevnelsen til sjefdirigent for Los Angeles Philharmonic for kort tid siden. Men et av stegene på karrierestigen har han trådt like i vår nærhet, som sjefdirigent for Göteborg Symfoniorkester siden 2007, et engasjement som løper fram til 2012.

DET ER SLETT IKKE DÅRLIG for en musiker som er født i 1981, og altså fyller 30 år i år!

Og det er glimt fra dette stadiet i karrieren Deutsche Grammophon nå har sendt ut i en boks med tre cd-er, alle liveopptak i Göteborg fra begynnelsen av hans sjefsperiode der. Bruckners 9. og Sibelius 2. foruten Nielsens symfonier nr. 4 og 5 står på programmet.

Dudamel har selv uttalt hvordan forbløffelsen tok ham, da han ble kjent med de to nordiske komponistene. Men det er nå Bruckner han dirigerer best på denne utgivelsen. Vi kan kanskje snakke om en ung Bruckner i Dudamels tolkning, men han favner bredt og mobiliserer virkelig de store klangmassene, som han makter å holde helt til fraseslutt.

DET FINNES MER SUBTILE Bruckner-innspillinger, men det er så visst flukt over denne.

I Sibelius mobiliserer han noe av den samme store og varme klangen, uten på noen måte å overgå andre store Sibelius-dirigenter som Karajan og Blomstedt. Og i Carl Nielsen får han ikke helt festet grepet. De spiller ordentlig gjennom, men uten at tolkningene vinner noen egen profil.

Gustavo Dudamel, dirigent

Göteborg Symfoniorkester
Bruckner, Sibelius, Carl Nielsen
(Deutsche Grammophon)

Storartet presentasjon av et kjempetalent.

OSLO-FILHARMONIEN ER UTE med en flunkende ny Arne Nordheim-innspilling på Simax, betimelig kalt Epitaffio (gravskrift), et fint lite bukk fra orkesteret til en av våre store komponister. Og det er en innspilling som det lyser av.

Rolf Gupta dirigerer «Monolith», «Epitaffio», «Canzona» og «Adieu». Og det gjør han så godt, at jeg ikke kan komme på noen andre innspillinger av disse verkene som helt matcher. Fargene i musikken skinner og lyser og orkestret spiller med en briljant klarhet som gir musikken tydelige konturer. Slik får vi syn for sagn at de romantiske sidene ved komponisten Nordheim ikke på noen måte krymper ved å bli helt gjennomlyst.

Saraste for sin del slår også opp det helt store lerretet i trombonekonserten «Fonos», med Marius Hesby som utsøkt solist. Slik får de fram hvordan Nordheim virkelig har et stort format som komponist.

Alt dette samler seg til en makeløs fin Nordheim-utgivelse.

Oslo-Filharmonien

Dir.: Jukka-Pekka Saraste
& Rolf Gupta
Arne Nordheim: «Epitaffio»
(Simax)

En betydelig utgivelse.

PAUL LEWIS ER KOMMET fram til «Diabelli-variasjonene op. 120» i sin fine Beethoven-serie på Harmonia Mundi. Den følger helt opp nivået fra de tidligere utgivelsene. Det samme vakre og myke anslaget er intakt, men har fått selskap av noe mer abrupt og utfarende. Det står helt fin til den noe mer utfarende og brå sene Beethoven, der han vrir og vender på det lille, uanselige valsetemaet fra Diabelli, til det blir til et av klaverlitteraturens storverker.

Paul Lewis, klaver

L. van Beethoven:
«Diabelli-variasjonene, op. 120»
(Harmonia Mundi)

Innsiktsfull og vakker Beethovenfortolkning.

Ekspertene lo av vinglassene

Spooks
røde hevn

IKKE TIL Å SPOOKE MED: Det er en møysommelig prosess å lage «Kongle»-glasset. Serien ble slaktet da den kom i 1996. Nå, 15 år seinere, kan designets far, Per Spook, feire produksjonen av glass nummer én million. Til høyre glassblåser Egil Bentengen. Foto: Jøran Ledal

– Saftglass, sa ekspertene. I går ble vinglass nummer én million i Per Spooks designserie «Kongle» blåst.

DESIGN

Tekst: **Tommy H. Brakstad**
thb@dagbladet.no

– Du kan drikke mye, men litt etter litt.

Slik beskriver moteskaper og klesdesigner Per Spook «Kongle». Nå har vinglassene skapt historie.

I går kunne Spook være vitne til at «Kongle»-glass nummer én million ble blåst på Magnor Glassverk.

– «Kongle» satte Magnor på norgeskartet, forteller Spook.

Alt var feil

Det var ingen selvfølge at glasset skulle bli en så stor suksess.

Glass-serien ble lansert i 1996, og ikke uventet skapte det reaksjoner at en profilert moteskaper

skulle lage glass. Flere «vineksperter» dømte dem nord og ned, og uttalte at glassene knapt egnet seg som saftglass.

Den gylne fargetonen, den spesielle konglestetten og kjegleformen på glasset – alt var feil, ifølge ekspertene.

Saftglass eller ikke, Spook er stolt av designet, selv 15 år etter.

– Fargen og tonen skaper en atmosfære. Vi nordmenn er opptatt av naturen, fortsetter han.

Spook forteller at han ofte blir stoppet på gatene av folk som vil hilse på mannen bak det karakteristiske vinglasset. Også i motehusene har glassene skapt stoppeffekt.

– Glass er viktig til vin. Man kan ikke drikke det i kopper. Men det er også viktig å kombinere gode glass og med god vin, sier han.

Banebrytende

Magnor har høstet gode erfaringer gjennom Spook-samarbeidet, og har i åra etterpå innledet samarbeid med en rekke kjente personligheter fra andre bransjer.

Kunstneren Vebjørn Sand, forfatter Ari Behn, blomsterdekora-

tør Finn Schjøll, kokk og programleder Charlotte Mohn og moteskaper Fam Irvoll er noen av navnene som har preget produkter fra glassverket.

– Jeg var kanskje med på å finne en ny retning for glassverket. Tradisjonelt var det slik at designere som tegnet glass var oppvokst i bransjen. Man hentet ikke inspirasjon fra andre bransjer, forteller Spook.

Ny design

Per Spook har en lang karriere å se tilbake på. Allerede i 1960 gikk han i lære hos motehuset Christian Dior. Nesten 20 år seinere åpnet han sitt eget motehus i Paris. I 1995 stengte han motehuset.

– Hvor mange glass av eget design har du knust?

– Det er blitt en del, sier han, ler litt, før han fortsetter:

– Men nå har jeg heldigvis fått et nytt sett.

Spook er stadig opptatt av design. Hvert år lager han egne kolleksjoner under sitt eget navn i Japan.

– Om jeg skal lage en ny serie, kommer glassene til å bli hvite. Mindre natur og mer funksjon, røper han.